

De SleutelbrΩg

vrijzinnig humanistisch tijdschrift | regio Brugge

Driemaandelijks tijdschrift | jaargang 14 NR 2
APRIL - MEI - JUNI 2016

AFGIFTEKANTOOR Gent X - P309626
AFZENDADRES Beenhouwersstraat 1-3 8000 Brugge
v.u. William Pharasyn Jeruzalemstraat 12 8000 Brugge

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

- 04 Samenleven: Islam in Brugge
- 22 Brugs en vrijzinnig: Patrick Lierman
- 24 Nieuwjaarsreceptie Brugse
vrijzinnige gemeenschap in beeld

Inhoud

- 03**   **Edito**
Eigen schuld, dikke bult of niet?
-
- 04**   **Samenleven**
de Brugse Moslimgemeenschap
Interview met Aziz Karim van de vzw Cultureel
Islamitisch Centrum, voorzitter van de Brugse
moskee & Abdel Shafei, Imam Brugse moskee
- 10**   **Samenleven**
de Brugse Moslimgemeenschap
Interview met Hakim Marmouri,
leerkracht Islamitische godsdienst
-
- 08**   **Aankondigingen**
De Sleutelquiz
- 13**   Erfgoeddag
- 18**   2 x kunst
- 19**   HWV Brugge 2
Lentefeesten
-
- 14**   **Waar naartoe**
-
- 09**   **Nieuws**
uit de vrijzinnige gemeenschap
(West)-Vlaanderen
- 16**   uit het huisvandeMens
-
- 22**   **Brugs en Vrijzinnig**
-
- 24**   **Nieuwjaarsreceptie**
-
- 25**   **de Pamperbank**
-
- 26**   **HWV vrij denken en doen**
-
- 27**   - Herbestemming kerken
- Nederland erkent Kerk van het
Vliegand Spaghettimonster
-
- 28**   **De Vrijzinnige telefoongids**

Colofon

De Sleutelbrug

ALGEMEEN

De Sleutelbrug is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugse vrijzinnige verenigingen.

Ondertekende artikels die in de De Sleutelbrug worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

CORRESPONDENTIE

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

William Pharasyn • verantwoordelijke uitgever

Jeruzalemstraat 12 • 8000 Brugge

E info@vrijzinnigbrugge.be

KERNREDACTIE

Johan Ackaert, Jo Debruyne, Dicky Antoine, William Pharasyn met de medewerking van Lieve De Cuyper, communicatieverantwoordelijke Vrijzinnige Gemeenschap West-Vlaanderen

BERICHT AAN DE LEZERS

Uw persoonlijke gegevens worden, behoudens bezwaar van uw kant, opgenomen in een bestand dat beheerd wordt door het huisvandeMens (pcmd), Jeruzalemstraat 51 te 8000 Brugge. Ze worden uitsluitend gebruikt om u verder te informeren over de activiteiten van de diverse vrijzinnige verenigingen. Overeenkomstig de wet tot bescherming van de persoonlijke levens sfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (08/12/92) kunnen wij u op eenvoudig verzoek kennis geven van uw gegevens in ons bestand, ze eventueel corrigeren of verwijderen.

www.facebook.com/groups/VCDDeSleutelbrug

WENST U ZICH KOSTELOOS TE ABONNEREN OP ONS TIJDSCHRIFT?

Stuur een mail naar info@vrijzinnigbrugge.be met uw naam, adres en email adres. U krijgt het tijdschrift dan driemaandelijks in uw bus.

Wenst u zich te abonneren op de 3-wekelijkse nieuwsbrief van vrijzinnig West-Vlaanderen?

Surf dan naar www.vrijzinnigwestvlaanderen.be of stuur een mail met uw naam, adres en email adres naar:

lieve.decuyper@demens.nu.

VERHUIST U BINNENKORT?

Als u in de nabije toekomst van plan bent te verhuizen, laat ons dan uw nieuw adres weten. Zo blijft u op de hoogte van Vrijzinnig Brugge.

WILLIAM PHARASYN
voorzitter VC Brugge

beste vrienden

De grenzen van de solidariteit en van de Sociale Zekerheid worden tegenwoordig op regelmatige basis kritisch bekeken. Op zich heb ik daar niets op tegen op voorwaarde dat de discussie correct gebeurt.

Een vraag: mag je rokers uitsluiten van terugbetaling van een dure longbehandeling? Iedereen weet immers dat roken ongezond is. En als het antwoord "ja" is, mag je het dan ook doen voor andere ziektebeelden die te wijten zijn aan een ongezonde levensstijl? Obesitas of leveraandoeningen om er maar twee te noemen. Het antwoord is niet simpel en ik beweer hier niet de oplossing te bieden. Als maatschappij spendeer je in feite veel geld voor een groep mensen die weten dat wat ze doen ongezond is, daar ook regelmatig op wordt gewezen, maar ondanks alles hun levensstijl niet aanpast. En aangezien je een euro maar één keer kan uitgeven, kan je het geld dat je hiervoor moet spenderen, niet meer aan de andere groep besteden die niet rookt, niet overmatig drinkt en aandacht besteedt aan gezonde voeding. "Eigen schuld, dikke bult" zal een bepaald deel van de Vlaamse bevolking denken. Maar is het zo eenvoudig? Mag je als maatschappij eisen dat mensen gezond leven en als ze dat niet doen, mag je dan beslissen om een behandeling niet terug te betalen? Of moet je kiezen voor een behandeling met voorwaarden onder de vorm van begeleiding naar een gezondere levensstijl? Straffen of steunen? Als we de statistieken mogen geloven, komt een ongezonde le-

vensstijl meer voor in de "lagere sociale groepen", waar de toegankelijkheid tot objectieve informatie en correcte hulp minder voor de hand ligt en sociale weerbaarheid ook kleiner is dan bij de "gegoede bevolking". Ik las hierover een mooie quote: "je gedrag kies je zelf, je grootvader niet". Als maatschappij kan je twee sporen kiezen: je kan inzetten op een continue begeleiding naar en informatie over een gezondere levensstijl – je kan vragen aan rokers die een dure behandeling volgen, om het roken te stoppen en hen daarin begeleiden – of je kan repressief optreden en rokers, drinkers, ... uitsluiten? Voorstanders van deze laatste mening moeten dan wel consequent zijn en de lijn doortrekken: als je als maatschappij kiest om een ongezonde levensstijl te bestraffen en niet langer geld van de gemeenschap te gebruiken om de gevolgen ervan te corrigeren, staat de deur open om dit te doen voor elke vorm van roekeloos gedrag: als je naast de piste gaat skiën, je been breekt, met de helikopter

gered moet worden en dan terug naar België moet worden gebracht, dan zijn alle kosten voor jou. Idem dito voor alle schade ten gevolge van roekeloos rijgedrag of ziektes van je pasgeborene omdat de moeder verder bleef roken tijdens de zwangerschap. Het rijtje kan zeer lang worden. Maar één ding weet ik zeker: het leidt tot een maatschappij waar ik niet in wil leven.

Als maatschappij moet je keuzes maken die gebaseerd zijn op ethiek en ethiek is nu eenmaal geen objectieve wetenschap. Zij komt vroeg of laat wel in aanraking met de objectieve regelgeving die elke maatschappij nodig heeft. Dat we daarin niet voor iedereen goed kunnen doen, kan ik aanvaarden. Het is echter zeer gemakkelijk om de hete aardappel naar kwetsbare groepen door te schuiven door populistische zwart-wit-beslissingen te nemen.

Veel leesplezier!

Abdel Shafei

de Brugse Moslimgemeenschap

Interview met Aziz Karim van de vzw Cultureel Islamitisch Centrum, voorzitter van de Brugse moskee & Abdel Shafei, Imam Brugse moskee

Aziz, Abdel, kunnen jullie je even voorstellen? De moskee in Brugge: op welke manier zijn jullie hierin actief?

Aziz: Ik ben voorzitter van de Brugse moskee en één van de oprichters van de moskee, 15 jaar geleden. De oprichting heeft een grote stimulans gekend met de steun van Club Brugge voetballer Ibrahim Nader El-Sayed. Dankzij hem konden we de woning in de Diksmuidse Heerweg 169 in Sint-Andries kopen en inrichten als moskee. Ik stond mee in voor de uitbouw van de werking van de moskee.

Abdel: Ik ben Imam in de Brugse Moskee, ik begeleid dagelijks de gebedsdiensten, de hele week. Voor het vrijdaggebed, het belangrijkste gebedsmoment, komt de Kortrijkse Imam.

De Brugse moslimgemeenschap, hoe groot is die ongeveer? Zijn het mensen die hier geboren zijn of niet?

Abdel: De moslimgemeenschap telt rond de 700 families in regio Brugge, we spreken over ongeveer 3000 moslims.

Aziz: Ik schat dat 80% van de moslims praktiserend is en minstens naar het vrijdaggebed komt. De gemeenschap is hier sterk gemengd. De mensen die naar de moskee komen zijn van diverse origine, er zijn wel 20 verschillende nationali-

teiten. Ze zijn overwegend Noord-Afrikaans zoals Marokkaans en Algerijns. Redelijk wat mensen komen uit Afghanistan en Pakistan. 10% van de mensen zijn hier geboren.

De gemeenschap groeit? Er was sprake in de pers van een nieuwe locatie voor de moskee, omdat de huidige locatie te klein is voor het vrijdaggebed.

Ja, dat is zo, onder meer door de 500 à 600 vluchtelingen die er bij gekomen zijn. 80% van de vluchtelingen zijn moslims. In de moskee is er plaats voor zo'n 250 mensen. We hebben geen structurele uitbreidingsmogelijkheden, we hebben wel een grote tent bijgezet in onze tuin en zo kunnen er 120 extra mensen bij. Maar onze capaciteit is te klein, we kijken uit naar een nieuwe locatie. Een leegstaand kerkgebouw in gebruik nemen kan een optie zijn.

Fungeert de moskee ook als een ontmoetingsplaats voor andere activiteiten?

De locatie wordt ook gebruikt om Arabische les te geven aan kinderen. Het gebeurt eveneens, bijvoorbeeld bij een geboortetueel, dat de mensen hier ook samen een maaltijd genieten. De vluchtelingen komen hier regelmatig samen en op onze feestdagen zijn er ook altijd activiteiten.

Komen de mensen ook veel samen buiten de moskee?

De moskee verbindt de gemeenschap, is het centrale punt, hier draait alles rond. Maar soms gaan we wel naar een andere locatie, zo organiseren we soms een feest in een parochiaal centrum.

Hoe zie je de toekomst voor de Brugse moslimgemeenschap? Zijn er zaken die je nog wil bereiken?

Een belangrijke taak die voor ons weggelegd is, is nieuwkomers onthalen en hen helpen om te integreren. Wij zijn reeds gevraagd door het vluchtelingencentrum in Sijsele om er te komen spreken over de lokale gebruiken en de moslimbeleving hier. Wij leren de vluchtelingen onder meer hoe om te gaan met de lokale bevolking. Wij voelen ons verantwoordelijk om dit te doen, we zien het als onze plicht. Wij zijn nu beperkt qua mogelijkheden maar wij werken hier aan. Met 20 verschillende nationaliteiten is het geen evidentie.

Wat de moskee betreft is het voor ons belangrijk dat ze voor elke moslim toegankelijk is, niet voor enkel een bepaalde groep. We willen van onze plaats geen getto maken. Elke nationaliteit heeft zijn eigen cultuur en gebruiken, soms vraagt een meerderheidsgroep om bepaalde zaken maar wij laten ons niets opdringen.

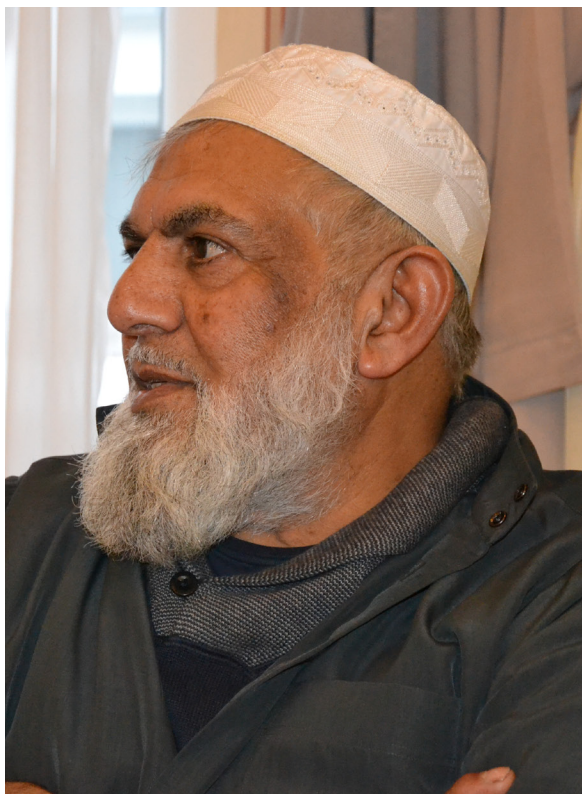
ISLAMBELEVING

Wat zijn de belangrijkste waarden van de Islam?

Wij geloven in 1 God en de boodschap is de Koran. Het is een universele boodschap. Het draait om menselijkheid, niemand kwetsen is hierbij belangrijk. Als je iemand kwetst, kwets je de mensheid. Tolerant zijn is belangrijk. Vergeven is ook van belang. Soms merken wij dat de media een andere interpretatie geven aan de islam, dat er misverstanden rond bestaan. Neem bijvoorbeeld de negatieve connotatie rond de term 'jihad'. Voor ons is de betekenis van jihad: 'streven'. We streven bijvoorbeeld naar een goede opvoeding van onze kinderen, op onze manier, we streven ernaar om de gebruiken van een land te respecteren. Het moge duidelijk zijn dat jihad niets te maken heeft met terrorisme, het wordt foutief geïnterpreteerd als een oproep tot geweld tegen niet-moslims. Het is ook als 'strijd' te interpreteren maar dan tegen het kwaad in het leven.

Ook rond de rechten en gelijkwaardigheid van de vrouw binnen de islam bestaan er veel misverstanden. We willen gelijke kansen voor de vrouw. Wij vinden wel dat als een vrouw zich maquilleert, zich mooi maakt, dat dit voor haar man moet zijn. Eenvoud is ook belangrijk in de islambeleving, mannen mogen geen goud of zijde dragen.

Islam is een levensstijl, een manier van leven, van 's morgens tot 's avonds. Je gebed doen is maar een onderdeel, het gaat meer om hoe je bent, wat je doet, dat je andere mensen helpt, dat je respect toont voor andere mensen en voor de natuur ook. Moslims over de hele wereld leven op dezelfde manier.

Aziz Karim

Rituelen doopsel, huwelijk, een uitvaart: hoe wordt dit georganiseerd binnen de moslimgemeenschap? Welke eigenheden zijn er hier?

Het geboortefeest heet bij ons 'Akika'. Het is een klein feest dat we geven bij een pasgeborene, 7 dagen na de geboorte. Je nodigt vrienden en familie uit, je eet samen. Het ritueel bestaat vaak uit het offeren van een schaap. Ook wordt het haar van de baby geschoren of geknipt. Bij een jongen is er ook de besnijdenis. Als een kind geboren is, doen we verder een oproep. Stilletjes in het oor van het kind zeggen we: "God is groot,..." Het is de 'Azan', die gekend is als oproep tot het gebed die in moslimlanden vijf keer per dag wordt uitgesproken door de muezzin, vaak vanuit een minaret.

Wat het huwelijk betreft is het zo dat een jongen moet trouwen met een meisje dat gelovig is. Van georganiseerde huwelijken is bij ons geen sprake meer. We verplichten meisjes niet om te trouwen met een bepaalde man. Er is wel veel contact via de ouders en het huwelijk moet wel goedgekeurd worden, er wordt ook gekeken of de familie goed is. Bij ons mag er geen seks zijn voor het huwelijk, je mag ook niet samenwonen alvorens te trouwen.

Wat een uitvaart betreft: In België is het verplicht om opgeborgen te worden in een kist. Normaliter doen wij dat niet. Om de wet van het land te respecteren nemen we dan een kist van zacht hout dat snel verteert. Een deel van de begraafplaats van Brugge is gereserveerd voor moslims. Het hoofd moet begraven worden richting Mekka en het lichaam moet gewassen worden alvorens te begraven. De kledij moet eenvoudig zijn en het begraven moet zo snel mogelijk gebeuren.

Geloven jullie in een hiernamaals?

Ja, de ziel leeft verder. Wij geloven dat er ander leven is na de dood, net als de christenen geloven wij dat wie goed is geweest in zijn leven in een hemel terecht komt, wie slecht was in een hel. Er is algemeen gezien eigenlijk weinig verschil tussen de islam en de katholieke godsdienst. Het verschil is dat wij vinden dat een creatie van God geen God kan zijn. Een goddelijke Jezus die opstond uit de dood, daar geloven wij niet in. God is macht. Het kan niet dat mensen Jezus konden gevangen nemen en vermoorden. Jezus heeft voor ons ook bestaan maar was enkel een profeet, een boodschapper. Maar die sterven net zoals ons.

Is er veel verschil in Islambeleving tussen de jongere en oudere generatie?

Eigenlijk niet. Het is wel zo dat de nieuwe generatie, die hier geboren is, meer rechten wil hebben. Hier botst er één en ander. Ze vinden soms dat ze niet aanvaard worden door de gemeenschap en ze revolteren. Sommigen zijn zo gefrustreerd dat ze de radicale weg op gaan. Als we kijken naar de scholen bijvoorbeeld: Waarom mogen moslims er geen hoofddoek dragen? Dit weg nemen, is de identiteit van de mensen afnemen. Een moslim mag zich niet uiten. We leven nochtans in een democratie. Een ander voorbeeld is de slachting van schapen die niet mag gedaan worden op de islamitische manier. Is dat nodig? Vroeger was het makkelijker, stelden er zich geen problemen. De islam zegt duidelijk: heb respect voor de wetten van het land waar je woont. Wij respecteren de wet maar vinden het erg dat er beperkingen worden opgelegd aan het beleven van onze godsdienst. We moeten ons soms aanpassen, we weten dat het bv. niet evident is om 5 keer je gebed te doen als je gaat werken. Maar een werkgever kan dit ook toelaten uit respect voor ons.

Mannen en vrouwen binnen de lokale moslimgemeenschap, zijn er veel verschillen?

De meeste vrouwen zijn huisvrouw. Brood op de plank brengen wordt gezien als de taak van de man, voor de man en kinderen zorgen is de taak van de vrouw. De jonge meisjes veranderen wel, gaan veel meer uit werken, het is financieel gezien ook meer nodig. Maar als de vrouw thuisblijft vinden we dat beter omdat de zorg voor de kinderen zo belangrijk is.

Zijn er items minder makkelijk bespreekbaar bij jullie, iets als het homohuwelijk bv.?

Homo zijn wordt bij ons niet goed aanvaard en het homohuwelijk is niet toegelaten maar het is niet aan ons om homo's te veroordelen, of zelfs geweld te plegen tegen hen, wat soms gebeurt in bepaalde moslimlanden.

DE ISLAM VANDAAG – EEN MODERNE ISLAM, EEN EUROPESE ISLAM – FUNDAMENTALISME

Wat kan de moslimgemeenschap bijdragen in de sa-

menleving hier en nu?

België kunnen we een katholiek land noemen en de islam en de katholieke godsdienst liggen niet ver uiteen. Dezelfde waarden zijn belangrijk. Daarom vormen we geenszins een bedreiging. Wij brengen goede dingen bij in de maatschappij zoals de goede zorg voor de kinderen. Wij zijn correct, we doen geen slechte dingen. We drinken niet, zijn goed voor onze partner, zijn voor eerlijkheid, voor verbondenheid ook. We denken dat dit wel goede zaken zijn in de huidige maatschappij. We voelen ons ook verbonden met niet-moslims, met onze burens bv. We dragen zorg voor een oude buurvrouw of dergelijke. Samenleven met mensen is zo belangrijk. Solidariteit tegenover de armen tonen ook.

Aziz: Wat ik bijvoorbeeld altijd doe als ik een wachtzaal van een dokter binnen kom is goeiemorgen zeggen tegen iedereen. We proberen er bij de jongeren ook op te hameren om een goed contact te hebben met niet-moslims. Ik heb een garage en 80% van mijn klanten zijn niet-moslim.

Er wordt gesproken over een moderne islam of een Europese islam, aangepast aan de westerse cultuur. Hoe staan jullie hier tegenover?

We zijn behoudsgezind, we willen dat ons geloof blijft zoals het is van begin tot einde. Er is maar 1 islam en die is universeel. Wie zijn wij om de Koran te willen veranderen? Wie gaat een nieuwe islam creëren, wie heeft het recht om dat te doen? Het kan niet. Wat gaan ze veranderen, waar gaan ze beginnen? I.p.v. 5 keer gebed 3 keer gebed?

We hebben respect voor de westerse cultuur en voor andersgelovigen. We willen de islam hier kunnen praktiseren maar willen niet storen, geen obstakel zijn, gewoon doen wat we moeten doen. Maar er zijn geen compromissen mogelijk wat de wet van Allah betreft. Je kan bv. niet zeggen tegen ons: je kan de ramadan niet doen of het vrijdagsgesbed. We bekijken wel hoe sommige zaken op te lossen.

Islambeleving in Europa is zo mooi, zo makkelijk, het hoeft

geen probleem te zijn. Het moet hier geen ander soort beleving zijn, een creatie van een vrijere islam is niet nodig.

Moslimfundamentalisme is erg actueel. Nemen jullie initiatieven die anti-radicaliserend werken? Wordt dit soms naar voor gebracht tijdens de gebedsmomenten?

Tijdens het dagelijks gebed, wanneer de mensen hier verzamelen, herinneren we telkenmale aan de Koran, waarbij het gaat over respect, eerlijkheid, ... telkens komt een ander thema aan bod. Wat is je taak in de gemeenschap als moslim? Wat is je taak thuis? Maar we spreken niet over wat er in de media kwam, noch over politiek. Er wordt niet specifiek ingespeeld op actuele gebeurtenissen. We hebben het wel algemeen bv. over moord, over geweld waarbij we zeggen dat dit niet kan. We stellen gewoon duidelijk: doe wat de koran zegt.

Wij vinden: terrorisme, de problemen die zich nu voordoen, dat is geen islam. Islam staat voor goede dingen... Moord kan absoluut niet. Waarom wordt gesproken over islam terwijl het over terrorisme gaat? De media creëren haat tegenover moslims. Bush deed dat ook, hij sprak vroeger over 'war against islam'. Dat is het vuur aansteken!

Als je naar het buitenland kijkt, bv. naar Afghanistan, Libanon, Syrië, de problematiek groeit. Maar het heeft meer te maken met democratie en met macht dan met geloof. Conflicten en onrechtvaardigheid zijn de aanleiding van de terreur. Hoeveel mensen zijn er trouwens werkelijk al vermoord in naam van de islam? Er zijn meer mensen vermoord in naam van de katholieke kerk... En toch krijgen wij de stempel 'terroristen'. ISIS, moordenaars, terroristen, dat is nog niet 1% van de totale moslimgemeenschap.

Hebben jullie soms te kampen met vijandigheid?

Aziz: Ik persoonlijk niet, waarschijnlijk omdat er me redelijk wat mensen kennen. Ik word wel eens bekeken als ik op straat loop. Ik ben trouwens altijd beleefd op straat. Ik moet immers tonen dat de islam goed is, dat we goede mensen zijn. Ik krijg nooit slechte reacties in mijn garage.

Abdel: Op de bus stond ik eens mijn zitplaats af aan een oudere vrouw. Ze was enigszins verwonderd en ze vroeg me of ik moslim was, en zei van: jij bent tof, een goede moslim. Misschien had ze een verkeerd beeld van moslims...

ANDERSGELOVIGEN EN NIET-GELOVIGEN

Kennen jullie de vrijzinnig humanistische gemeenschap? Humanistische waarden als vrijheid, gelijkheid, verbondenheid, verdraagzaamheid, gelijkwaardigheid, er zijn blijkbaar raakvlakken met de islam...

Wij kenden de vrijzinnig humanistische gemeenschap eerlijk gezegd niet. We streven dezelfde waarden na. Verdraagzaamheid is essentieel binnen de islam, verbondenheid ook.

Ook vrijheid?

Ja, in die zin dat we vinden dat je niemand kan verplichten tot iets.

Kunnen jullie begrijpen dat er een aanzienlijke groep mensen is, die geen God nodig heeft om een goed en volwaardig leven te leiden?

We kunnen het moeilijk begrijpen. Je gelooft niet maar zegt misschien soms: 'Oh my god', dan maakt het dus toch deel uit van je leven?... Als je kijkt naar de wereld, hoe alles gecreëerd is, dat kan toch niet zonder een schepper? Waar kwam de energie vandaan? Je kan logica gebruiken, maar op een gegeven moment zit je vast. Er zijn bepaalde dingen gebeurd waaruit je kan concluderen dat het niet anders kan dan dat god bestaat.

Wij hebben god alle dagen nodig, voor verschillende dingen. We kunnen terecht bij god met al onze vragen. 'Seek and you will find', je zal dan zien dat de realiteit zo simpel is. *Aziz:* Ik denk ook aan bijna-dood ervaringen. Die ervaringen zijn bijna allemaal dezelfde, men ziet dezelfde dingen. Hoe verklaar je dat?

Dialog met andersgelovigen/niet-gelovigen: Vinden jullie dit noodzakelijk? Nuttig?

Zaker, om elkaar beter te verstaan en het dient een positieve en mooie dialoog te zijn. Er mag geen sprake zijn van discussie of ruzie. Regelmatig zijn er samenkomsten met andersgelovigen via de diversiteitsdienst in Brugge. Op onze feesten nodigen wij ook soms Christenen en niet-gelovigen uit. Dit jaar hebben wij in samenwerking met het Yot - labo voor levensbeschouwing en ruimte voor perspectief - en de diversiteitsdienst een 'breken van de vasten' gehouden in de Magdalenakerk samen met de Bruggelingen. Met de groep Christen-Moslim dialoog werden de moslims uitgenodigd voor het driekoningenfeest. De samenwerking tussen diverse parochies en de moslimgemeenschap van Brugge hebben geleid tot een mooi feest voor de vluchtelingen te Sijsele. We werken hard voor een goede integratie van de islam binnen onze samenleving. We willen met vrijzinnigen gerust ook dialogeren of samen dingen doen. Waarom niet? Wij hebben goede bedoelingen. Samen leven is zo belangrijk.

Er komen ook regelmatig klassen op bezoek in de moskee. Iedereen is hier welkom!

--

Aziz, Abdel: Blij jullie te hebben leren kennen en bedankt voor de goede ontvangst en het lekker kopje kruidenthee na het interview in de moskee!

Ben je een (bet)weter?

**Roep je steevast het (mogelijk correcte) antwoord
bij het kijken naar De Pappenheimers?**

Heb je gewoon zin in een leuke en gezellige avond?

Neem dan deel aan

De SleutelQuiz

vrijdag

22

april

2016

20u00

We hebben hoofdprijzen,
maar elk team wordt
beloond voor haar inzet

Teams
van 4

16
EUR/team

in het
VC
De Sleutelbrug

Beenhouwers-
straat 1-3
8000 Brugge

Wil je meedoen, maar vind je
geen team? Laat het ons weten!
Het zou niet de eerste keer zijn
dat een gelegenheidsteam wint.

Inschrijven?

Mail je teamnaam naar
**sleutelquiz
@gmail.com**

Inschrijving definitief na
betaling op
068-2178300-95
met vermelding van
teamnaam

De Sleutelbrug

NIEUWS

uit de vrijzinnige gemeenschap (West)-Vlaanderen

EEN NIEUWE LOCATIE EN EEN NIEUWE NAAM VOOR HET VRIJZINNIG ONTMOETINGSCENTRUM DE KOEPEL - WESTHOEK IN KOKSIJDE

Het vrijzinnig ontmoetingscentrum de koepel - Westhoek opereert vanuit een nieuwe locatie in Koksijde, op het adres Galloperstraat 48. Het gaat om een gebouw dat jarenlang gebruikt werd als ontmoetingsplaats voor Jehovagetuigen. De gemeente Koksijde kocht het gebouw en stelt het ter beschikking voor het vrijzinnig centrum. De accommodatie biedt alle nodige faciliteiten voor een vrijzinnig centrum. De feestelijke opening van het gebouw vond plaats op zondag 7 februari. Het VOC kreeg ook een nieuwe naam: Vrijzinnig Huis Koksijde. Het telefoonnummer blijft ongewijzigd, het mailadres wijzigde naar vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com en de website naar www.vrijzinnighuiskoksijde.be

NIEUWE LOCATIE VRIJZINNIG CENTRUM DE MOLENSTEEN OOSTKAMP

Het vrijzinnig centrum De Molensteen is sinds kort gehuisvest in het voormalig gemeentehuis in Oostkamp op het Gemeenteplein 1. Zij nemen enkele lokalen op de 1e verdieping in gebruik, waaronder de bijzonder fraaie raadzaal die onder meer geschikt is om vrijzinnige relatieplechtigheden te houden. Het centrum is open op maandag van 19 tot 21 uur en woensdag van 17 tot 19 uur en op afspraak.

De steeds succesvolle lezingen die VC De Molensteen organiseert blijven doorgaan in De Valkaart.

Het mailadres en telefoonnummer van het VC blijven ongewijzigd:
info@vrijzinnigoostkamp.be - 0476 90 29 57.

SAMENLEVEN KUN JE LEREN! HET GROTE DEBAT OVER LEVENSBESCHOUWING OP SCHOOL

Op 1 maart vond onder massale belangstelling het grote debat plaats over levensbeschouwing op school, georganiseerd door HVV en de Vrijzinnige Dienst van de Universiteit Antwerpen. In de diverse samenleving is het mee de taak van de school om jongeren van diverse origine en met een uiteenlopende culturele achtergrond te leren hoe ze op een positieve en verdraagzame manier kunnen samenleven. De hamvraag was: "Kunnen de levensbeschouwelijke vakken daarin een belangrijke rol vervullen, of is het tijd voor alternatieven die op een andere en/of betere manier kunnen bijdragen tot levensbeschouwelijke geletterdheid en burgerschapseducatie?" In een gesprek op de scherp van de snede verduidelikten de panelleden hun standpunten: Patrick Loobuyck, pleitbezorger van LEF, inspecteurs-adviseur Ahmed Azzouz en Eddy Borms, expert levensbeschouwingen Werner de Saeger, afgevaardigd bestuurder van het GO! Raymonda Verdyck en directeur identiteit van het Vicariaat onderwijs Mechelen-Brussel Jürgen Mettepenningen.

TIP: Je kan het volledige debat herbekijken en beluisteren via de www.deMens.nu of www.h-vv.be Interessant!

DEBATWEDSTRIJD DIGIMORES LEERLINGEN KA I BRUGGE CENTRUM WINNEN PROVINCIALE VOORRONDE

Het finaledebat tijdens de provinciale voorronde van de Digimores debatwedstrijd op 17 februari in VC Mozaïek Kortrijk was beklijvend. Proficiat aan de winnaars uit het Koninklijk Atheneum I Brugge Centrum en succes tijdens de finale op 12 maart! De wedstrijd volgen kan via www.facebook.com/digimoresdebatwedstrijd

de Brugse Moslimgemeenschap

Interview met Hakim Marmouri, leerkracht Islamitische godsdienst

Hakim, wil je je even voorstellen aan onze lezers?

Mijn naam is Hakim Marmouri. Ik ben 33 jaar en reeds twee jaar actief als leraar islamitische godsdienst in het GO! onderwijs. Naar mijn bescheiden mening de mooiste job die er bestaat! Je zou het misschien niet vermoeden - louter afgaande op mijn uiterlijk en mijn huidige functie – maar van thuis uit heb ik het absolute privilege gekregen om op te groeien in een multi-confessionele setting. Mijn moeder - een Vlaamse, christelijke vrouw - is reeds meer dan 35 jaar getrouwd met mijn Tunesische, islamitische vader. Van jongs af aan heb ik dus de kans gekregen om beide culturen van binnenuit te leren begrijpen en waarderen.

Mijn schoolloopbaan daarentegen was wel bijzonder Vlaams en 'conventioneel'. Als kind ging ik naar de katholieke basisschool waar mijn moeder les gaf en toen ik 18 was koos ik voor de studies van industrieel ingenieur bouwkunde. Vanaf mijn 25ste echter, begon ik stilletjes aan te beseffen dat ik mijn hart niet verloren had aan de puur technisch-wetenschappelijke wereld. Ik was er misschien wel in actief om de kost te verdienen, maar mijn dromen lagen elders. Nieuwe mensen ontmoeten, filosoferen, discussiëren ... dat was mijn wereld! En op mijn 28ste - na al mijn moed te hebben bijeengeraapt - besloot ik terug te gaan studeren (theologie). Met als resultaat dat je nu de gelukkigste man voor je ziet staan!

En zo ben je in het onderwijs terechtgekomen. Waar geef je les?

Ik geef les op het Koninklijk Atheneum Brugge Centrum en op de Middenschool & Atheneum van Knokke (MAKZ). Ik geef les aan leerlingen van 12 tot en met 18-19 jaar.

Zijn die jongeren allemaal praktiserende moslims (gaan ze regelmatig naar de Moskee, vasten ze, ...)?

Het gaat misschien ietwat tegen de publieke opinie in, maar op de vraag of het merendeel van mijn leerlingen al 'tiptop' alle moslimvoorschriften volgt, is mijn antwoord eerder behouden. Het is echt uitzonderlijk om een 15-jarige aan te treffen die heel vaak naar de moskee gaat en zich 'feilloos' gedraagt. Maar dat is ook normaal, op die leeftijd ben je nog volop 'op zoek' en ontwikkel je je persoonlijkheid.

Daarentegen denk ik wel dat bijna alle leerlingen willen uitgroeien tot een 'verantwoordelijke en goede moslim'. Zo viel ik onlangs nog van mijn stoel toen we het in de les hadden over 'goed gedrag en de islam als inspiratiebron'. Het antwoord dat me het meest is bijgebleven en dat heel vaak terugkwam, was: "Veel jongens bij mij in 't voetbal roken 'joints'. Als ik niet de islam had gehad, dan had niemand me kunnen tegenhouden om het ook te doen".

Als engagement - en praktisering - kan dit wel tellen op die leeftijd!

Zijn er ook bekeerlingen tussen de leerlingen? Wat dreef hen om Moslim te worden?

Op een totaal van 24 leerlingen, heb ik één bekeerling, een meisje. Wat de ervaring me leert (en wat ook de literatuur laat uitschijnen), is dat je in het geval van een bekering altijd een 'aanleiding' en een dieperliggende 'reden' hebt. In het geval van mijn leerling was de directe aanleiding haar superdiverse vriendenkring.

Tot voor kort liep ze school in een andere West-Vlaamse stad en bestond haar klas uit meerdere meisjes met een moslimachtergrond. Vriendschappen werden gesmeed en de contacten werden altijd meer persoonlijk. 'En cours de route' moeten er bij haar blijkbaar een aantal juiste snaren geraakt zijn. Hetgeen haar vooral aantrok in de islam waren de dieperliggende waarden van solidariteit en het belang van familie. Maar ze was ook op zoek naar iets meer existentieel.

Leer je in de lessen Islam je leerlingen over andere godsdiensten?

Jazeker. Hiervoor dienen de lessen interlevensbeschouwelijke dialoog, waarin de leerlingen uit de verschillende levensbeschouwingen samenkomen, en elkaars visies beter leren kennen. Ook wordt in mijn leerplan tijd uitgetrokken voor 'wereldgodsdiensten'. Soms komen de leerlingen zelf met de vraag. Graag trek ik daar dan tijd voor uit.

We zien de wereld steeds verder radicaliseren. Zowel in de moslimwereld als in het 'democratische' Westen worden steeds extremere standpunten ingenomen, al dan niet gepaard gaand met geweld. Hoe gaat je daar als leerkracht met je leerlingen mee om?

In de eerste plaats tracht ik dit zo goed mogelijk te doen, door er te zijn voor mijn leerlingen.

Zo kreeg ik enkele maanden geleden – na de verschrikkelijke aanval op de Parijse concertzaal 'Le Bataclan' – de maandagochtend de leerlingen uit 1ASO bij mij in de klas. Een heel weekend hadden ze non-stop de verschrikkelijke beelden gezien hoe mensen onder de stoelen doken en buiten aan de gevel hingen om toch maar niet doodgeschoten te worden. Net als alle andere schoolgaande jongeren, waren mijn leerlingen hevig geschokt door het nieuws. Toen ze dus de maandagmorgen de klas binnenkwamen, keken ze me aan met een doorklievende blik: « Aub, meneer, zeg ons dat het niet waar is ... ».

Hoewel ze aanvoelden dat dergelijke terreurdaden niet passen in de islam, hadden ze toch echt de behoefte om daarin bevestigd te worden!

En hoe gaan de jongeren hier zelf mee om? Een pak Europeanen leven met een angstgevoel, maar ik kan me voorstellen dat dit voor Moslims in Europa ook het geval is? Wordt hierover gesproken in klas?

Eigenlijk maakt radicalisering niet echt deel uit van de leefwereld van mijn leerlingen. Alhoewel ik me kan inbeelden dat de situatie anders zou kunnen zijn, indien ik tewerk was gesteld in Antwerpen

of Brussel. Op extreme momenten echter - bijvoorbeeld als er een aanslag is geweest - hebben mijn leerlingen wel nood om hierover te praten. Hiervoor nemen we dan rustig de tijd om alles tot op het bot uit te klaren. Verleden jaar zelfs, hebben we dat gedaan met de leerkrachten zedenleer, islam en christelijke godsdienst samen. Dat maakt het extra krachtig!

In verband met het andere radicalisme (verrechtsing van de samenleving), probeer ik hen vooral duidelijk te maken dat racisme en 'afwijzing' jammer genoeg deel uitmaken van het leven, en dat je zelf de eigen architect bent in het verwezenlijken van je dromen. Eens ze deze 'winnermentaliteit' inzien, genereert dit een ongelooflijke weerbaarheid in de leerlingen en kunnen ze racisme beter een plaats geven.

Vele Europeanen hebben een beeld van de Islam als een geloof dat vrouwen op de tweede plaats stelt, terwijl de Islam eigenlijk zeer vrouwvriendelijk zou zijn. Werken jullie eraan om dit beeld voor de buitenwereld te veranderen?

Eigenlijk veel te weinig! En ik kijk louter in eigen boezem, als ik dit zeg. Maar waarom neem ik hier zo'n resoluut standpunt in? Dit komt omdat er vandaag een grote nood bestaat om al deze aanslepende zaken eens uit te klaren! Eén van de redenen waarom de islam in de vroege eeuwen gefloreerd heeft, is omdat het de Arabische bevolking bevrijdde van een allesverwoestende misogynie. De islam was revolutionair en aanstootgevend in zijn tijd, net omdat het alle vastgeroeste tradities en rollenpatronen doorbrak. Zo naaide de Profeet bijvoorbeeld zijn eigen kleren, molk de geiten en deed andere huishoudelijke taakjes. Daarnaast konden vrouwen ook publieke functies bekleden. De verantwoordelijke voor het reilen en zeilen op de markt was een vrouw, er was een vrouwelijke politieagent, vrouwen dreven handel, ze hadden ook hun sociale activiteiten in de moskee (zoals armenbedeling, organiseren van lessen en meetings).

Ik zeg altijd tegen mijn leerlingen: « De eerste moslimbekeerling was een vrouw, de eerste martelaar in de islam (bezweken onder folterpraktijken) was een vrouw en de persoon die toevertrouwd werd met het bewaren van de Koran, na de dood van de Profeet, was een vrouw. Vrouwen hebben de islam gedragen ... En de islam droeg hen ... Dit mogen we niet vergeten ! »

Tijdens deze turbulente tijden worden de gematigde moslims regelmatig opgeroepen om een standpunt tegen radicalisering duidelijker naar buiten te brengen. Is dit wel mogelijk? Krijgen jullie een spreekbuis? En helpt dit überhaupt wel? Wat is je aanvoelen hierin, wat is de beste aanpak?

Bij deze, bedankt, om ons met dit interview van een spreekbuis te voorzien!

Ik geloof absoluut in de waarde van communicatie voor het bevorderen van sociale cohesie. Het beste voorbeeld in dit verband is mijn verstandhouding met Brecht Decoene, leraar niet-confessionele zedenleer uit het Atheneum Brugge Centrum. Verleden jaar heb ik de kans gehad om zeer nauw met hem samen te werken. Heel het jaar hebben we luidop gefilosofeerd en van gedachten gewisseld; over

Hakim Marmouri samen met leerkrachten NCZ Lotje Stoens en Brecht Decoene

alles wat je je maar kan bedenken. Over wetenschap, het leven, God, ... Op het einde van het schooljaar kwam hij bij mij en zei: "Ik ga naar mevrouw de directeur en ik zal haar vragen om je volgend schooljaar opnieuw aan te stellen". Ik antwoordde hem al grappend terug: "Je wordt verondersteld me het vuur aan de schenen te leggen, en je vraagt me om te blijven?!". Maar diep vanbinnen voelde ik me natuurlijk totaal gevlend en gewaardeerd!

De laatste tijd probeert men het euthanasiedebat weer te openen, hoe sta je als moslim tegenover euthanasie en is dit het officiële standpunt van de moslimgemeenschap?

Het eerste wat ik gewoonlijk doe bij het behandelen van dergelijke thema's, is de discussie uit de dreigende "theïst-atheïst" dichotomie halen. Dat is absoluut niet nodig, want zoals je zal zien, staan de leidende moslimstandpunten niet haaks op wat in het Westen doorgaans aanschouwd wordt als 'humaan'.

Een echt '100%-islamitisch' antwoord geven, kan ik niet. Want de Koran spreekt enkel over 'zelfmoord' en 'jezelf niet in de ondergang storten'. Echter, een euthanasiesituatie voor een terminaal zieke patiënt verschilt daar natuurlijk fundamenteel van.

Hierdoor zijn moslimgeleerden op zoek gegaan naar wat voor hen het dichtste aanleunde bij de geest van de islam. Hiervoor staan twee uitgangsprincipes centraal. (1) Zoveel als mogelijk het menselijk leven proberen te beschermen. (2) In alle gevallen moet een humane, menswaardige oplossing geboden worden. Want als het niet menswaardig is, kan het niet islamitisch zijn. (In dit geval verwijst

ik naar het Koranisch principe van 'nood breekt wet': altijd is het eten van varkensvlees verboden; behalve in gevallen van extreme honger. Dan wordt het in de islam zelfs een plicht om het te eten! Want je leven is belangrijker.)

Alvorens ik hun standpunten verduidelijk wens ik graag te vermelden dat deze standpunten menselijke intellectuele producties zijn; dat die dus per definitie ook feilbaar zijn, en dat ze niet 'bindend' zijn voor de gemeenschap van moslims (maar ze zetten wel de toon).

De overgrote meerderheid van moslimgeleerden is het erover eens dat in geval van terminale ziekte – en dat de dood onvermijdbaar geworden is – dat alle verdere behandelingen kunnen gezien worden als het 'artificieel in leven houden van de patiënt'. De verdere behandelingen mogen dus worden gestopt. En indien de pijn ondraaglijk blijkt, worden niet-letale oplossingen voorgesteld (pijnstillers, of een gepaste neurochirurgische ingreep).

In geval van niet-terminale ziekten – en waarbij de kans op genezing dus nog reëel is – moet men er alles aan doen om de patiënt te laten genezen, zelfs al blijkt dit later 'voor niets' geweest te zijn. In geval van pijn, worden opnieuw niet-letale oplossingen voorgesteld.

Hakim, ik wil je bijzonder danken voor dit interview. Ik kijk ernaar uit om je binnenkort nog eens te ontmoeten.

Erfgoeddag - wij gaan scheep!

Zaterdag 23 en zondag 24 april:

Levensbeschouwelijk parcours met activiteit rond geboorterituelen in VC De Sleutelbrug en bezoek aan begraafplaats Sint-Pieters met uitleg rond funeraire rituelen

huis
van de **mens** De Sleutelbrug
is vrijzinnig humanistisch

Zelden zo'n dankbaar thema voor levensbeschouwingen op erfgoeddag gehad als in 2016: 'rituelen'. Dáár kunnen wij nu eens mee uitpakken, als nog steeds vrij onbekende en dus onbemide. Het is verbazend hoeveel mensen nog steeds denken dat ongelovig zijn ook inhoudt dat je geen rituelen hebt. We hebben misschien wel andere antwoorden, maar de vragen die we ontmoeten in het leven zijn toch grotendeels dezelfde? Alsof geboortes, relaties, overlijdens en alle scharniermomenten daar tussenin geen grote gebeurtenissen zijn voor een vrijzinnige? Is iets ooit nog hetzelfde als je een kindje krijgt? Kan je elkaar in een leven dat eindig en beperkt is, iets mooier geven dan je je tijd en je aandacht, elke dag opnieuw? Draait de wereld zomaar verder als iemand je ontvalt?

Drie maal nee. Zo'n omwentelingen of breuklijnen vragen zorg, daar moet je even bij stilstaan. Wat doet dat met mij, mijn identiteit, mijn omgeving? Hoe geef je dat een plaats in je leven? Op zo'n momenten gaat van rituelen een enorme kracht uit. Tijdens de voorbereidingen ga je nadenken en selecteren, en op het moment zelf komt al dit werk samen in een culminatiepunt, een ogenblik van verbinding met jezelf, je zingeving, en anderen rondom je. Symboliek en rituele handelingen zijn geen tovenarij of religieuze poespas, ze helpen om dingen te bevatten en te benoemen. Een boompje planten, een kaars branden, een tekst lezen, een ballon oplaten, een ring om de vinger schuiven. Zoveel kleine en grote gebaren die wel duidend woorden, wensen en gedachten kunnen uitdrukken!

Kortom, rituelen hebben zin, en dat staat los van God of goden. Vrijzinnigen hebben ze ook, alleen in een eigen vorm. En 'eigen' is hier wel erg letterlijk te nemen, want elke plechtigheid is persoonlijk en op maat.

Met die boodschap sluiten we graag aan bij het levensbeschouwelijk parcours dat de diversiteitsdienst, Vormingplus en erfgoedcel Brugge wilden uitwerken.

Op zaterdag 23 en zondag 24 april kan je onder begeleiding op tocht door Brugge langs verschillende levensbeschouwingen. Om het concreter te maken, heeft de stad het thema voor deze toer vernaauwd tot 'geboorterituelen'.

Wij vatten post in het VC Sleutelbrug, met een kleine infotheek rond geboortefeesten waar doorlopend en vrij in gesnuisterd kan worden. Op vaste tijdstippen brengen we ook een stukje voorbeeldceremonie, zodat bezoekers nu eens écht kunnen zien hoe het eraan toe gaat.

Daarnaast is er op zondag 24 april i.s.m. Vormingplus een rondleiding gepland op de begraafplaats Sint-Pieters met als thema funeraire rituelen. We wandelen tussen de graven en lezen af hoe er vroeger en nu omgegaan werd met afscheid, waar troost gevonden werd, wat kon en niet kon in de publieke sfeer, enz. Afsluiten doen we met een historisch verantwoord funerair hapje. Als rituelen meestal afgesloten worden aan tafel, dan mag dat toch ook wel voor een rondleiding omtrent rituelen...

Kortom, een uniek weekend waar we een mooie kans krijgen om onze waarden en werking voor te stellen aan al wie interesse heeft. We gaan alvast enthousiast scheep voor erfgoeddag en het publiek hopelijk op zijn beurt overstag!

Als je ons graag een hart onder de riem komt steken, of je bent zelf nieuwsgierig naar onze activiteiten, kan je alle informatie vinden in de erfgoeddagbrochure die eind maart in elke Brugse brievenbus zal vallen.

Of volg www.vrijzinnigwestvlaanderen.be of onze facebookpagina waar alles ook binnenkort gepubliceerd zal worden.

WAAR maar toe?

Raadpleeg de kalender op www.vrijzinnigbrugge.be voor last minute wijzigingen
 Voor extra info en bevestiging zie telefoongids laatste pagina

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
 Willemsfonds	Maandag 11 april 14u30 - 17u	Geleid bezoek aan Roularta Media Group	Roeselare
 Brugs Universitair Centrum Uitstraling Permanente Vorming	Donderdag 14 april om 14u30	Gentherapie en 'gene editing': stand van zaken en toekomstperspectieven? Voordracht door Prof. dr. Thierry Vandendriessche (Gentherapie en Regeneratieve geneeskunde - UZ Brussel).	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	Vrijdag 15 april	Bijwonen '25 jaar Stef Bos' - Stef Bos & Band	Stadsschouwburg Brugge
 huis van de mens is vrijzinnig humanistisch	Vrijdag 22 april om 20u	Tweede editie van De Sleutelquiz. Zie aankondiging pg 8.	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 huis van de mens is vrijzinnig humanistisch	Zondag 24 april	Erfgoeddag: Levensbeschouwelijk parcours met activiteit rond geboortertuilen in VC De Sleutelbrug op 23 en 24 april en bezoek aan begraafplaats Sint-Pieters op 24 april met uitleg rond funeraire rituelen. HuisvandeMens Brugge werkt hiervoor samen met de Diversiteitsdienst en Vormingplus. Alle praktische informatie vind je in de erfgoeddagbrochure en op www.vrijzinnigwestvlaanderen.be . Zie aankondiging pg 13.	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 Vermeylenfonds	Donderdag 28 april	Bijwonen 'Licht' - Youp van 't Hek	Stadsschouwburg Brugge
 Willemsfonds	Zaterdag 30 april	Daguitstap naar 's-Hertogenbosch met bezoek aan de tentoonstelling van Jheronimus Bosch in het Noordbrabantse Museum	's-Hertogenbosch
 Brugs Universitair Centrum Uitstraling Permanente Vorming	Donderdag 5 mei om 14u	Het nieuwe denken over kunst. Bezoek aan het Groeningemuseum (14u) en het Hans Memling museum (15u). Inschrijven via upv@vub.ac.be of 02/614 82 25	Dijver 12 - 8000 Brugge (Groeningemuseum)
 HW Brugge2	Zondag 8 mei om 11u	"Optreden Jazz Consort: Swing, Bebop, Jazz, Blues, Latin jazz. Marc Alleyn piano, Marc Bleek Saxen, Hans Pauwels Bass en Chantal Himbrecht zang. Inkom 5 euro. Zie aankondiging pg 19.	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug

	Brugs Universitair Centrum Uitstraling Permanente Vorming	Donnerdag 19 mei	Dag van de Zee	Vlaams Instituut voor de Zee Wandelaarkaai 7 - 8400 Oostende
	Willemsfonds	Zaterdag 21 mei 19u30	2X Kunst - Vernissage in VC De Sleutelbrug met Jeannine Lamyns en Marleen Dotselaere Opening- suren van de tentoonstelling : van 22 mei tot en met 29 mei van 14u30 tot 18u. Zie ook aankondiging pg 18.	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Vermeylenfonds	Zaterdag 21 mei 2016	Uitstap Gent: vm: gegidst bezoek aan de tento 'Amal email. De Belgische emailindustrie' (MIAT) - nm: gegidst bezoek aan site Campo Santo	Gent
	HVV/OVM	Zondag 22 mei 2016 om 10u en om 14u	Lentefeest en Feest Vrijzinnige Jeugd Brugge. Zie aankondiging pg 19.	Concertgebouw
	Willemsfonds	Zondag 22 mei tot en met 29 mei van 14u30 tot 18u	2X Kunst" Jeannine Lamyns en Marleen Dotselaere. Zie ook aankondiging.	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	HVV Brugge 2	Zondag 5 juni Om 11u	Aperitief concert. René Forrez speelt accordeon op een grandioze wijze. Liederen voor elk wat wils en meezingen mag!	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	LEIF West-Vlaanderen	Vrijdag 3 juni om 21u30	Lopen voor LEIF midzomerrun. Sportieve lingen gezocht om deel te nemen aan de wedstrijd als LEIF-loper! Prijs: €13 voor 13km en €9 voor 6km. Info & inschrijven: lieve.decuyper@demens.nu	Jan Breydelstadion Brugge
	Willemsfonds	Zaterdag 11 juni om 14u30	Bezoek met gids aan de tentoonstelling 'De Heksen van Bruegel'	Mening museum Brugge
	Vermeylenfonds	Woensdag 22 juni	Lezing door theesommeler Ann Vansteenkiste (Curiosithee): Verslag van haar reis langs biologische theeplantages in China en lezing 'de kracht van thee' - degustatie van verschillende theesoorten in combinatie met hapjes (in samenwerking met het Confuciusinstituut Brugge)	Confuciusinstituut Brugge - Sint-Jorisstraat 69
	SOS Nuchterheid	Elke donderdagavond om 19.30u	Bijeenkomst. Info: 0478 373 865	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug

meer info omtrent de activiteiten van het Brugs Universitair Centrum: www.upv.vub.ac.be/upv-regionaal of 02/614 82 20

Een terugblik op het project 'HUMAN PASSION' dat liep van 15 januari tem 3 februari 2016

DAGBOEKFRAGMENTEN VAN TOESCHOUWER JOHN

Vrijdag, 15 januari 2016

Fototentoonstelling Guy Kleinblatt en gespreks-
avond in de Schipperskapel

"Het was één van die zeldzame ijsig koude winteravonden die vrijdag halverwege januari.

Die avond vond er in De Schipperskapel langs de Komvest een bijzondere fototentoonstelling plaats van bijzondere mensen in het kader van een bijzonder project 'Human Passion' gevolgd door een gespreksavond met boeiende mensen. Eén ervan wou ik per se horen, Johan Braeckman, de Gentse hoogleraar wijsbegeerte. Hij lijkt de rust zelve, heeft met z'n blozende wangen gezondheid te koop, is meester van zijn tijd sedert hij in 2014 even een pauze inlaste, een sabbatjaar, om terug de tijd te vinden om diep te kunnen nadenken, te lezen en enkel te doen wat hij wou nl. in zijn tuin werken en de bouw van het schuurtje verder zetten dat door zijn vader was gestart.

Ik was benieuwd, wist van het bestaan van De Schipperskapel want ze was nog het decor geweest voor fototentoonstellingen maar ik was er nooit eerder.

Het is een oase van rust, nog steeds, met witgeschilderde muren, grijszwart betegeld en afgeboord met een smalle witte marmersstrook. Er ligt een rode loper naar het verhoogd plateau waarop het roze gederde marmeren altaar staat.

Fotograaf Guy Kleinblatt heet ons, een kleine groep geprivilegi-

eerde vroegkomers, welkom. Het is een bevolgen mens, uiterst charmant en hij legt ons de bedoeling uit van zijn schitterende fotoreeks, hoe hij bij die mensen terecht kwam en hierdoor op zijn eigen manier betekenis gaf aan het woord 'humanisme'. Een voorbeeld: naast de markante close-up van toneelactrice Reinhilde Declair, wellicht de mooiste foto van haar die ik zag, staat een citaat van Maksim Gorki, de grote Russische roman- en toneelschrijver, en luidt als volgt:

*"Als ik niet aan mezelf denk
Wie zal er dan aan mij denken
Als ik alleen maar aan mezelf denk
Waarom besta ik dan?"*

Foto: Abel Kleinblatt

Ik denk dat we allemaal diep onder de indruk zijn van Guy's betekenisvolle werk.

De kapel loopt stilaan vol voor de gespreksavond. We zitten op de tweede rij want we willen absoluut geen woord missen. De deelnemers worden voorgesteld.

Links zien we toneelacteur Warre Brogmans die ons later zal doen glimlachen met zalige vleugjes poëzie, daarnaast Wanda Joosten, bezielster van het tweede luik dat zich een halve maand later zal afspelen in het theaterzaaltje van de Biekorf. In het midden, aan moeders oude salontafeltje in Mechelse stijl, zit Johan Braeckman. Naast de professor zit een andere man met visie, Christophe Busch, operationeel directeur van de Dossin Kazerne, oprichter van het Centrum voor Holocaust en Genocide Educatie en lid van Vlaamse Vereniging voor Criminologie en Forensisch Welzijnswerk. Hij zal in de loop van het gesprek dikwijls het woord nemen en daarbij het belang belichten van de voorbije geschiedenis door scholen aan te sporen een bezoek te brengen aan de Dossin Kazerne. Dat de jongeren voldoende voorkennis krijgen, blijkt noodzakelijk en gebeurt nog veel te weinig.

Naast hem zit Guy Kleinblatt en volledig rechts Peter Cremers, een stem die mij zo rustig maakt dat ik er telkens langzaam bij indommel, een heerlijke ervaring waarbij ik me bewust naar het onderbewustzijn laat glijden, steeds met hetzelfde déjà-vu-effect van kudde blauwe gnoes, gazellen of koeantilopen in de savannen van oostelijk Afrika alhoewel ik er nooit eerder was...

Na de boeiende gesprekstema's die door de moderator worden aangekaart is het tijd voor een droogje en een natje.

De avond duurde nog lang, we kregen hier en daar drankbonnetjes toegeschoven die we verzilverden met ettelijke glaasjes cava. De nacht leek minder 'koud' toen we ons, lichtjes aangeschoten maar heel wat wijzer, naar huis lieten brengen.

Het is een avond die in mijn onderbewustzijn zit opgeslagen en hopelijk nog heel lang zal blijven doorwerken in mijn dagelijks 'doen en laten'."

Woensdag, 3 februari 2016

Muzikale theatervoorstelling 'Human Passion' in de Biekorf

"Het steile theaterzaaltje van de Biekorf loopt tot in de nok vol voor de voorstelling 'Human Passion'. Deze voorstelling is na de fotootonstelling en de gespreksavond in de Schipperskapel het tweede luik van het project. Hiermee wil de maakster en bezielster Wanda Joosten de toeschouwer inspireren, goesting doen krijgen om het leven met beide handen te grijpen en te vervullen en dit door het levensverhaal te vertellen van Sara, offscreen via de stem van een sublieme Marilou Mermans, aan haar kleindochter. Ze vertelt onder meer via dagboekfragmenten over bijzondere mensen die ze heeft ontmoet, mensen die op hun eigen manier hun best deden om de wereld een stuk mooier te maken.

Het podium met slagwerk, keyboards en bas wordt bevolkt door Walter Mets (ex-drummer van Plastic Bertrand, Lou & the Hollywood Bananas, Raymond, The Radios, Soulsister, Clouseau, hij begeleidde Manfred Mann, Dave Berry, Black, Spandau Ballet enz. enz.), Steven Jacobs op keyboard en op staande bas Thomas Fionini (New Yorker, bespeelt een Yamaha Silent bass en is een veel gevraagd muzikant over de ganse wereld, zo leidde hij de bass-sectie bij het Il Novecento Orchestra voor de Europese toer van the Night of the Proms en speelde ook bij het Vlaams Radio Orkest).

De drie krukken vooraan worden behoedzaam ingenomen door Jean Bosco Safari, ondertussen reeds zestig naar eigen zeggen

maar dat geef je hem niet toe - hij heeft nog steeds dat ene flosje in z'n kroezelig haar - ik ben geneigd om er een gelukspoppetje in te hangen - , zingt nog even begeesterend, zacht met die hese knik in z'n stem.

In het midden 'the leading lady' Wanda Joosten, een naar mijn mening, veel te weinig gewaardeerde en gekende revue-, musical-, televisie en theateractrice. Ze heeft een buitengewone uitstraling, temperament voor twee en een stem om U tegen zeggen. Als een vis laveert ze tussen de verschillende genres. John Cleese zou zeggen dat ze niet voor één gat te vangen is.

Links van haar het verbijsterend jonge talent Jonna. Ze is multi-instrumentaliste, krast op haar eerste kindervooltje maar evenzeer begeleidt ze zichzelf op viool, accordeon, gitaar of keyboard. Ze deed me denken aan heel veel van m'n vinylcoryfeeën zoals Joni Mitchel, Ricky Lee Jones, Anita Baker, Randy Crawford, Dusty Springfield, Cilla Black, Jennifer Warnes, Patti Austin, Chaka Khan enz. Ze kan zoveel met haar stem: zachtjes zoet, zwoel, laag en rauw met felle uithalen, alles soms binnen één song zonder dat het gemaakt overkomt of het echt teveel wordt, zegt Mark Van Mullem in een recensie n.a.v. het verschijnen van haar laatste CD "Inner Child" vorig jaar en ik ben het volledig met hem eens.

Het wordt een memorabele avond, verbaal georkestreerd met zinnige levensverhalen, muzikaal ondersteund met zwoele samba tot opzweepende soulmusic, afgewisseld met easy listening jazz, Frans chanson, protestsongs uit de flowerpower-periode en uit het John Lennon songbook waarmee de toehoorders rechtstaand en massaal meeklappend, in vuur en vlam schieten.

Wat verderop, in de Stadsschouwburg en op diezelfde regenachtige winteravond, dreigt de kersentuin van weduwe Ljubov Ranjevskaja in het openbaar verkocht te worden, haar landhuis te worden afgebroken en het ganse landgoed te worden verkaveld voor de bouw van buitenverblijven.

De dreiging wordt werkelijkheid en uiteindelijk sneuvelt de kersentuin door het woekerend kapitalisme.

Geld is het vergif tegen het humanisme en de ecologie schreef recensent Guido Lauwaert in Knack Focus over deze voorstelling."

"BEDANKT HUISVANDEMENS! BEDANKT GUY KLEINBLATT!"

WITH LOVE,

JOHN

2Xkunst

west-vlaanderen
de gedreven provincie

WILLEMSFONDS
Brugge

WILLEMSFONDS
Kunst-Wijs

**Jeannine Lamyns /
Marleen Dotselaere**

**IEDEREEN WELKOM OP DE VERNISSAGE
IN VC DE SLEUTELBRUG,
BEENHOUWERSSTRAAT 1-3 BRUGGE
OP ZATERDAG 21 MEI 2016 OM 19U30**

**Jeannine Lamyns
Olieverf, acryl, op doek en
papier.**

Wat Jeannine Lamyns schildert is een reflectie van haar persoonlijke herinneringen en gevoelens.

Inspiratie haalt ze uit het ongrijpbare van het leven en uit de oneindigheid van de natuur.

Spiritualiteit is een belangrijk gegeven in haar leven en werk.

Bespiegeling is een bron van creatie.

www.facebook.com/jeannine.lamyns

**Marleen Dotselaere
Glascreaties**

“Creaties ontstaan gebaseerd op een levensvisie waar soberheid en een terugkeer naar het eenvoudige vooraan staan”.

Haar creaties vertrekken van de eerder koele materie die glas is, maar krijgen tijdens het vormingsproces een innerlijke gloed die een persoonlijk karakter, een samenwerking tussen vrije vorm en afgemeten ontwerp uitstralen, daarbij ondersteund door kleuren die in elkaar overvloeien, elkaar versterken of de concurrentie aangaan. Met hand, hart en ziel gemaakt prikkelen ze de verbeelding van de kijker.

www.marleendotselaere.be

Inschrijven voor de vernissage kan tot 17 mei 2016

via katrien.dotselaere@telenet.be / 0477 591794

De tentoonstelling is dagelijks toegankelijk van 22/05 tot en met 29/05 van 14u30 tot 18u.

HVV Brugge 2

**ZONDAG 8 MEI 2016 OM 11U
OPTREDEN JAZZ CONSORT
VRIJZINNIG CENTRUM DE SLEUTELBRUG**

De leden van de groep 'Jazz Consort' zijn grotendeels afkomstig uit Brugge en omstreken. Dit ensemble bestaat uit 3 tot 5 muzikanten die naargelang de vraag, hetzij samen, hetzij afzonderlijk al vele jaren geregeld meedraaien in het Belgische jazzcircuit. Zij musiceren eveneens bij de Swing Time Society Big Band uit Brugge en leveren hun bijdrage bij verschillende groepen en artiesten. Het repertoire bestaat voornamelijk uit swing, bebop, jazz, blues en latin jazz.

Marc Alleyn piano, Marc Blicck saxen,
Hans Pauwels bass en Chantal Himbrecht zang.
Toegang 5 euro.
Contact: 0474 47 30 86 - marc.alleyn@telenet.be

Lentefeesten

**FEEST VRIJZINNIGE JEUGD & FEEST
EERSTEKLAASERTJES OP 22 MEI 2016**

Reeds voor de derde keer vinden beide overgangsfesten plaats in het Concertgebouw op 't Zand.

Het Feest Eerste Klassertjes krijgt dit jaar een nieuw kleedje, na verschillende jaren beroep te doen op Clown Rocky werd er besloten in zee te gaan met URKIE PURKIE, een feestelijk meespeelvoorstelling vol ACTIE HUMOR & AMBIANCE.

Thema van de feestelingen voorstelling is dit jaar 'HET OPVROLUJK VOGELTJE'. We zijn zeer benieuwd wat de 113 ingeschreven kinderen ons dit jaar zullen bijbrengen.

Het FEK vind plaats op zondagmorgen 22 mei 2016

9u30 - Onthaal en verwelkoming van de kinderen aan de artiesteningang.

10u00 - Verwelkomingswoord. Begin van de animatie met Urkie & Purkie.

11u00 - Opvoering van het overgangsfest door de feestelingen & uitdelen van de geschenken.

12u00 - Aansluitende receptie van het FEK in de foyer van het Concertgebouw.

Einde voorzien om 12u45.

Het thema voor het Feest Vrijzinnige Jeugd is dit jaar 'REIS DOOR DE TIJD'. Ook hier zijn we benieuwd hoe de 92 deelnemers samen met regisseur Bertin D. ons zullen gidsen door een tijdsreis.

Het FVJ heeft eveneens plaats op 22 mei 2016 maar dan in de namiddag.

13u15 - Onthaal en verwelkoming van de feestelingen aan de artiesteningang.

14u00 - Verwelkomingswoord. Opvoering van het overgangsfest door de feestelingen, symbolische stap naar de volwassenheid & uitdelen van de geschenken.

15u00 - Aansluitende receptie van het FVJ in de foyer van het Concertgebouw.

Einde voorzien om 16u00.

De Kaartenverkoop start op 18 april 2016, alle ouders van de feestelingen worden hier nog van op de hoogte gebracht.
OVM Brugge

visie

Reactie op het interview met Hamadi Redissi 'De staat moet de islam organiseren'

20-02-2016

'De Staat moet seculier blijven'

Wij delen de bezorgdheid van Hamadi Redissi (DM, 20/1) over de strijd die er momenteel binnen de islam gevoerd wordt. Het is goed hierover te debatteren, maar we moeten op onze hoede zijn bij uitspraken als "de staat moet de islam organiseren". Hamadi Redissi vindt het fout dat de overheid zich zo weinig inlaat met de islam. Dit vinden wij echter een zeer gevaarlijke piste. Meer inmenging van de overheid is niet de oplossing.

We leven in een seculiere staat met grondwettelijke principes zoals 'Scheiding van kerk en staat'. Wij wensen niet aan deze grondwettelijke principes te raken. Ook het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens mag niet geschonden worden.

Sinds 2014 bestaat de Vlaamse InterLevensbeschouwelijke Dialoog (VILD). De Vlaamse overheid gaf hiertoe de aanzet en zij groepeerde vertegenwoordigers van de erkende levensbeschouwingen: moslims, joden, christenen en vrijzinnigen. De VILD werd opgericht vanuit de visie dat levensbeschouwingen waardevol zijn in onze samenleving. In onze pluralistische samenleving is dialoog noodzakelijk. Dialoog bevordert namelijk begrip en verdraagzaamheid. Door de VILD wordt de sociale samenhang vergroot en dit is essentieel in onze democratie.

Heel recent werd er binnen deze VILD nagedacht over de interlevensbeschouwelijke competenties in het onderwijs. Men wil meer samenwerking tussen de verschillende levensbe-

schouwingen. Door elkaar beter te leren kennen, wordt er ook wederzijds respect opgebouwd. Dialoog lijkt ons ook hier een methode voor een goede werking van een pluralistische, seculiere staat.

Meer leren samenleven moet het adagium zijn.

Sylvain Peeters
voorzitter deMens.nu

Reactie op de column 'Voor en tegen de islam' van Rik Torfs

29-02-2016

Geachte heer Torfs,

In uw column 'Voor en tegen de islam' in De Standaard van 29 februari vindt u dit een goede vraag: Hoe komt het dat de vrijzinnige linkerzijde het christendom hard aanpakt, maar lief is voor moslims?

Ze is vreemd geformuleerd en slaat eigenlijk op niets.

We kunnen in deze de vraag ook anders stellen: Waarom denkt het christendom dat ze de waarheid in pacht heeft en velt ze een oordeel over een andere levensbeschouwing?

Vrijzinnig humanisten hebben iedereen lief, zolang er respect en tolerantie is voor allen en door allen, zolang de mensenrechten gerespecteerd en nageleefd worden. Daarenboven zijn vrijzinnig humanisten fervente voorstanders van de Vlaamse InterLevensbeschouwelijke Dialoog en wensen zij een samenleving waar er tussen de verschillende levensbeschouwingen gecommuniceerd wordt, een samenleving waar alle religies en levensbeschouwingen op een gelijkwaardige manier behandeld worden. Kortom, een solidaire samenleving.

Het is waar dat vrijzinnig humanisten de dingen zelf willen onderzoeken en dan hun mening vormen. Wij baseren ons denken op basis van wetenschap en vrij onderzoek. Wij vertrekken niet vanuit het geloof of vanuit een godsbeeld.

Maar dit betekent niet dat wij tegen godsdiensten of levensbeschouwingen zijn, want het vrijzinnig humanisme is - zoals u misschien weet - ook een levensbeschouwing. Wij zijn geen allegaartje van atheïsten, antitheïsten, islamofoben, christianofofen, linkse en rechtse vrijzinnigen of wat dan ook. Een semantische definiëring waar u blijkbaar zelf niet uit raakt?

Waar we wel tegen zijn is: het opleggen van regels van godsdiensten aan de rest van de maatschappij. En we zijn ook tegen het 'wij en zij' denken, waar dan bepaalde conclusies uit getrokken worden voor het gelijk van de ene en het ongelijk van de andere.

Uw gedachten zijn vrij, mijnheer Torfs, en in dit gesprek denkt u misschien dat u gelijk heeft en dat anderen zich vergissen. Maar in deze tijden van godsdienstoorlogen en geweld pleiten wij niet voor zinloze discussie, maar voor een samenleving met een open dialoog tussen de levensbeschouwingen en een toekomstvisie waar iedereen zich goed bij voelt.

Sylvain Peeters
voorzitter deMens.nu

BRUGS & VRIJZINNIG

De Sleutelbrug laat elke editie iemand uit het Brugse aan het woord over zijn of haar vrijzinnigheid. Wat betekent immers vrijzinnig zijn voor onze lezers en hoe komt dat in de praktijk tot uiting?

INTERVIEW MET PATRICK LIERMAN

In de rubriek Brugs en vrijzinnig laten we vandaag Patrick Lierman aan het woord. Bekend in Brugse vrijzinnige kringen (en daarbuiten ook). Patrick was jarenlang huisdokter en is wegens ziekte overgeschakeld naar adviserend geneesheer. Om gezondheidsredenen kan hij zijn beroep niet meer uitoefenen.

Wat is je rol geweest binnen de vrijzinnige beweging?

Ik ben al sinds mijn 26ste lid van HVV. Vanaf 1994 ben ik voorzitter geweest van OVM Brugge (oudervereniging voor de moraal, o.a. inrichter van de Lentefeesten). Ik heb dit 14 jaar gedaan omdat ik na een periode kwam waarin er nogal veel

gewisseld werd van voorzitter. Om de twee jaar was er een andere voorzitter en ik wou er een lijn intrekken. Na mij kwam dan Arnold Michiels (onlangs overleden) en momenteel is Philip Pierins de huidige voorzitter en het gaat goed.

Wat zijn volgens jou de belangrijkste evoluties in de vrijzinnigheid?

De belangrijkste evolutie is in feite de verregaande ontkerkelijking die wij nu meemaken zonder dat wij die mensen recupereren. Dat is een beetje pijnlijk. Ook het Gemeenschapsonderwijs heeft hier niet van geprofiteerd en dat vind ik spijtig. Maar dat zijn de grootste gebeurtenissen die ik heb meegemaakt: in mijn jonge jaren stonk Vlaanderen nog naar de wierook. Dat is in grote mate verdwenen maar voor huwelijken en begrafenissen is dit niet het geval. Het geloof is en blijft een kwalijk virus.

Hoe komt dit volgens jou?

Er is een zodanig groot familiaal web waar we niet uit geraken.

Zelfs professoren van katholieke universiteiten neigen naar de agnostische kant maar toch heeft het geen invloed. We zitten in een systeem dat strak gehouden wordt, we raken er maatschappelijk niet uit. De ontzuiling heeft een zeker vorm aangenomen maar het is niet zo geweest dat het dogmatisch denken langs de kant is gezet.

Wat is het belang van het vrijzinnig denken in Vlaanderen?

Het vrijzinnig denken in Vlaanderen (maar ook wereldwijd) loopt parallel met de wetenschap: zonder dogma's of opleggen van structuren of erkenning van een bovenaards wezen, op een humanistische manier kunnen bouwen aan de toekomst van onze kinderen, van de staat.

Welke rol moeten de vrijzinnige, humanistische bewegingen spelen in Vlaanderen?

Sinds onze overtuiging gesubsidieerd is hebben we vaste voet aan de grond gekregen en zijn er meer mensen die kiezen voor een plechtigheid die afwijkt van de katholieke traditie. Probleem is volgens mij dat we het ene dogma overwonnen hebben maar dat we geconfronteerd worden met andere godsdiensten die even grote of grotere dogma's opleggen dan het katholieke geloof. En dat moeten wij weren. Het is misschien mislukt of aan het mislukken maar we mogen het dogmatisch denken de wetenschap niet laten overklassen. Dogmatische geloofsbelijdenissen neigen daar naar toe.

Ligt de bevolking daarvan wakker?

Absoluut niet! Iedereen heeft zijn eigen leven en doelstellingen en het filosofische substraat dat vroeger aanwezig was bij de ontwikkelde laag van de bevolking en een invloed had in het dagelijkse leven, is praktisch verdwenen. We leven in een consumptiemaatschappij en dat is een totaal andere maatschappij dan pakweg 100 jaar geleden.

Heb je een boodschap voor de mensen die zich nu engageren voor de vrijzinnigheid?

Ik ben zeer tevreden dat er nu nog altijd mensen zijn die belangeloos de vrije gedachte aanhankelijk zijn. Dat is magnifiek. De vooruitgang die we gekend hebben is de vooruitgang van de wetenschap. Ik ben positivist omdat de wetenschap de weg

toont. We moeten het positivisme van de wetenschap volgen. Want als we zien wat er in de wereld leeft aan geloof of bijgeloof, dan is er nog een hele weg te gaan. Niet alleen in Europa want Europa is het fort van het vrije denken. Maar in andere werelddelen, is het een ramp. Het positivisme verliest terrein aan andere richtingen die wetenschappelijk te verwerpen zijn en dat hypothekeert een positieve toekomst.

Dank je wel Patrick!

Nieuwjaarsreceptie

Nieuwjaarsreceptie Brugse vrijzinnige gemeenschap

Op zondag 10 januari 2016 vond de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie van de Brugse Vrijzinnige Gemeenschap opnieuw plaats in de historische turnzaal van Howest. Zo'n 400 mensen hadden de afspraak met stip in hun agenda aangeduid. Vrijwilligers van Willemfonds, Vermeylenfonds, HWV en het VC, hadden ervoor gezorgd dat de receptie in de beste omstandigheden kon verlopen. In zijn speech benadrukte de voorzitter van het Vrijzinnig Centrum, William Pharasyn, de noodzaak om de vele tragedieën die we momenteel tellen (aanslagen, vluchtelingen, milieuvervuiling) op een humanistische manier te benaderen: met rede en gezond verstand. Hij gaf ook stand van zaken over de vorderingen in het dossier 'Hau-

wersstraat': de plannen voor een nieuw huis van de Mensen samen met een volwaardig Vrijzinnig Centrum waar alle verenigingen gehuisvest zullen worden, krijgt verdere vaste vorm door een goede samenwerking tussen de IMD, stad Brugge, de provincie en de bevoegde overheid. Een oprecht woord van dank voor de burgemeester Renaat Landuyt (die samen met enkele schepenen aanwezig was) en zijn kabinetschef, Steven Wittevrongel was op zijn plaats maar ook Francis Moeykens, Jean Paul Demoor en Philippe Goetinck werden voor hun onmisbare steun en werk bedankt. Zoals altijd was de organisatie vlekkeloos en was iedereen tevreden. Afspraak volgend jaar!

Even voorstellen: de Pamperbank

Al wie er ooit mee te maken krijgt, kan alleen maar bevestigen: pampers zijn een dure noodzaak. Een serieuze hap uit het budget van veel jonge gezinnen, zeker als je weet dat een kind ongeveer 5000 luiers nodig heeft tot het zindelijk is. Voor kwetsbare ouders voor wie de aankoop van luiers niet zo evident is, is er de Pamperbank.

Een idee even simpel als geniaal: wat als we nu eens luierverschotten verzamelen en die luiers herverdelen onder gezinnen met een beperkt inkomen? Samen Sterker, de West-Vlaamse coöperatieve die groepsaankopen organiseert, stak haar schouders onder het project en de Pamperbank werd een succesverhaal.

“Baby’s groeien snel, dus elke jonge mama of papa heeft op een bepaald moment wel een restje luiers liggen waar hij of zij niets meer mee is, een halve pak of gewoon wat losse luiers”, legt initiatiefneemster en voorzitter van Samen Sterker Michèle Hostekint uit. “Op verschillende plekken in de stad voorzien we inzamelpunten waar jonge ouders hun luierverschotten kunnen deponeren. Een ploeg van vrijwilligers sorteert deze luiers en zorgt ervoor dat ze als pakket van 25 luiers verkocht kunnen worden aan jonge, kwetsbare gezinnen voor een symbolische 1 euro.”

De Pamperbank is ontstaan in Roeselare, maar krijgt ondertussen ook buiten West-Vlaanderen navolging. En om de Pamperbank nog

meer te promoten werden heel wat originele en creatieve initiatieven op poten gezet. Zo is er Atelier Simonne, of een groep lieve oma’s die baby’s gelukkig willen maken met hun breitalent. Ze breien vrijwillig heel leuke sjaals en mutsjes en de opbrengst van de verkoop gaat naar de Pamperbank.

Recent was er ook nog de postkaartenactie. Vijf illustratoren met een groot hart en eigen stijl ontwierpen unieke postkaarten. Het resultaat is een pakket met vijf prachtige kaartjes die verkocht worden aan vijf euro. Vijf euro, dat zijn weer 25 luiers voor de Pamperbank. Hartverwarmende initiatieven dus, die kwetsbare gezinnen een klein duwtje in de rug geven, en kinderarmoede een figuurlijke schop onder de kont.

Benieuwd?

Surf zeker eens naar depamperbank.be en ateliersimonne.be.

Wil je postkaartjes bestellen of heb je een vraag voor de Pamperbank: pamperbank@gmail.com

HVV VRIJ DENKEN EN DOEN

WELKOM BIJ DE HUMANISTISCH-VRIJZINNIGE VERENIGING (HVV)

HVV heet u graag welkom bij een **eigentijdse sociaal-culturele vereniging** die vanuit een uitgesproken levensbeschouwelijk engagement de vinger aan de pols houdt van een snel evoluerende maatschappij.

Als vrijzinnig humanisten spelen wij een actieve rol in de strijd voor een **humane en seculiere samenleving**, met de focus op het recht op zelfbeschikking van het individu en de universele verklaring van de rechten van de mens. De waarden van de verlichting vormen daarbij een ethisch en politiek-filosofisch kader. Vanuit die visie verdedigen wij het recht op euthanasie en abortus, het recht op vrije meningsuiting, de gelijkheid tussen man en vrouw, de scheiding tussen kerk en staat en komen wij op voor een toegankelijk en pluralistisch onderwijs en dito gezondheidszorg.

ONTMOETING

Bij HVV mag het niet alleen **inhoudelijk boeiend** maar ook **gezellig** zijn. In onze vele activiteiten en projecten staat **ontmoeting** centraal. HVV staat synoniem voor warme, sociale contacten met gelijkgezinden én andersdenkenden, want we treden graag in dialoog. Er zijn HVV-groepen voor senioren en vrouwen, maar de meeste activiteiten zijn voor een breed en divers publiek. We organiseren babbelbars en praatcafés, debatavonden en lezingen, film- en toneelvoorstellingen, wandelingen en groepsuitstappen, interculturele activiteiten en intergenerationele projecten. Zie ook de **HVV-kalender** op www.h-vv.be, met een actueel overzicht van de komende activiteiten over heel Vlaanderen en in Brussel.

LENTEFEEST EN FEEST VRIJZINNIGE JEUGD

Een belangrijk onderdeel van de werking van HVV is het omkaderen en ondersteunen van enkele belangrijke **vrijzinnig geïnspireerde overgangsrituelen** voor kinderen en jongeren. Dat doen we samen met talloze vrijwilligers en leerkrachten niet-confessionele zedenleer. Kinderen en adolescenten die de cursus niet-confessionele zedenleer aanvatten of afronden, worden tijdens het **Lentefeest** (6 jaar) en het **Feest Vrijzinnige Jeugd** (12 jaar) in de bloemetjes gezet.

EEN GREEP UIT ONS RUIME AANBOD (ZIE OOK WWW.H-VV.BE)

- We verwijzen graag naar onze website voor een overzicht van ons ruime **aanbod aan activiteiten, projecten en publicaties**. We richten ons tot het breedst mogelijke publiek maar besteden ook bijzondere aandacht aan specifieke doelgroepen zoals jongeren, senioren, vrouwen, leerkrachten ...
- HVV heeft ook een **breed en divers media-aanbod** voor leden en geïnteresseerden (magazine Het Vrije Woord, E-nieuwsbrief HVV-Flash, website, blog, Facebook en Twitter, publicaties, ...)

WAAR VINDT U HVV?

HVV heeft een 150-tal afdelingen verspreid over Vlaanderen en Brussel. Er is vast een afdeling in uw buurt: de adressen en een overzicht van de activiteiten vindt u op de website. Om onze activiteiten bij te wonen, hoeft u geen lid te zijn, maar het **lidmaatschap biedt vele voordelen**. Voor alle info hierover kunt u (vrijblijvend) bellen naar ons nationale secretariaat op het nummer **03 233 70 32** of mailen naar info@h-vv.be. Jongeren tot 25 jaar, studenten, werklozen en mindervaliden betalen de helft (van het bescheiden bedrag).

Wilt u een gift doen aan HVV? Bij een storting van € 40 krijgt u een fiscaal attest. Het rekeningnummer van HVV vzw voor het storten van lidgeld of giften is: IBAN BE72 0011 7775 6216 / BIC GEBABEBB

Heeft u belangstelling om **vrijwilligerswerk** te doen? Helpende handen zijn van harte welkom, meld u graag aan.

CONTACTEER ONS

Met al uw vragen en voor alle info kunt u terecht op het secretariaat van HVV (West-Vlaanderen) en op de website.

- HVV, Pottenbrug 4, 2000 Antwerpen
- T **03 233 70 32** • E-mail info@h-vv.be • Website www.h-vv.be
- HVV West-Vlaanderen, Kazernelaan 1, 8400 Oostende
- T **059 51 63 95** • E-mail hvv.westvl@skynet.be

Mensen
Vrijzinnige Vrouwen
Respect Euthanasie
Grijze Geuzen Atheïsme
Vrijzinnigheid Cultuur
Evoluütheorie
Diversiteit Zingeving HVV
Solidariteit Humanisme
Scheiding kerk en staat Overbevolking
Het Vrije Woord Wilsverklaring
Lentefeest Gelijkwaardigheid
Pluralistisch onderwijs Abortus
Niet-Confessionele Zedenleer
Feest Vrijzinnige Jeugd
Zelfbeschikking
Vrijheid

Herbestemming kerken

Gemeenten en kerkbesturen zitten met de handen in het haar. Wat moeten ze doen met al die lege kerken? Een projectbureau moet hen op weg helpen.

Vlaanderen telt 1.800 parochiekerken. Door de ontkerkelijking staan die steeds meer leeg of worden ze onderbenut. Er is ook groeiende bezorgdheid over de toename van de investerings- en exploitatiekosten. De jongste jaren kwam er een en ander in beweging.

West-Vlaanderen is een voorloper. Daar kregen 22 kerken een herbestemming of een nevenbestemming. In dat laatste geval dienen kerken niet enkel als locatie voor erediensten, maar worden ze bijvoorbeeld ook als concertzaal gebruikt.

In 2013 werd voor het eerst een meerjarenplan opgesteld. Volgens het plan zijn er 34 herbestemmingen van kerken in Vlaanderen, 75 nevenbestemmingen, 46 mogelijke herbestemmingen en 98 mogelijke nevenbestemmingen.

Vlaams-minister president Geert Bourgeois (N-VA), die bevoegd is voor onroerend erfgoed, wil de herbestemming in Vlaanderen een duwtje in de rug te geven. De voorbije vijf jaar hebben nog maar 126 gemeenten een kerkenbeleidsplan uitgewerkt of werken ze eraan. 176 gemeenten staan nog nergens.

Een projectbureau moet helpen de koudwatervrees te overwinnen. De Vlaamse overheid zal een raamakkoord afsluiten met maximaal drie gespecialiseerde bureaus. Die zullen een lokaal haalbaarheids-onderzoek uitvoeren rond een potentiële herbestemming van een parochiekerk. De termijn is beperkt van vier tot zes maanden. Uit een aantal scenario's wordt een voorkeursscenario becijferd.

Gemeenten moesten zich aanmelden voor 29 februari 2016. In maart werden de eerste haalbaarheidsonderzoeken toegewezen. In juni volgt een tweede oproep.

www.herbestemmingkerken.be

Nederland erkent Kerk van het Vliegend Spaghettimonster

Na jaren aandringen krijgen de 'pastafari's' van de Kerk van het Vliegend Spaghettimonster erkenning in Nederland. De groepering mag zich nu officieel een kerkgenootschap noemen. Pastafari's herkent u aan het vergiet op hun hoofd. De hemel is volgens pastafarians een biervulkaan waarop een fabriek van strippers is gevestigd.

"De Kerk van het Vliegend Spaghettimonster is vanaf vandaag officieel geregistreerd als sekte. Onze kerk staat voor gelijkheid voor allen. Iedereen kan lid worden, zonder kosten en zonder verplichtingen", aldus een woordvoerder van de Kerk.

Pasta, bier en bezinning

"Om ons geloof te belijden, zetten we een vergiet op ons hoofd. We komen samen in lokale kerken en op evenementen. Onze kerkdiensten zijn erop gericht mensen samen te brengen. Dan eten we pasta, drinken we bier en praten we over ons geloof".

Het is niet de eerste keer dat de jolige kerk wordt erkend. Ook in de VS, waar 'profeet' Bobby Henderson de kerk in 2005 oprichtte als protestbeweging tegen het creationisme, wordt de Kerk van het Vliegend Spaghettimonster erkend.

www.vrijzinnigbrugge.be

De Vrijzinnige telefoongids

www.facebook.com/groups/VCDeSleutelbrug

VC BRUGGE de Sleutelbrug

Vrijzinnig Huis | Beenhouwersstraat 1-3 | 8000 Brugge
William Pharasyn | voorzitter
E info@vrijzinnigbrugge.be IT 0495 71 36 27

HUISVANDEMENS

Jeruzalemstraat 51 | 8000 Brugge
E brugge@deMens.nu IT 050 33 59 75

MORELE BIJSTAND

Coördinatie Stuurgroep Morele Bijstand: huisvandeMens
Ziekenhuizen | woon- en zorgcentra

- Campussen Sint-Jan | SFX en de Palliatieve zorgseenheid 'De Vlinder' IT 050 45 27 95
E morele.consulenten@azsintjan.be
Evelyne Jiroflée en Marieke Denolf
- Campus SFX en de Palliatieve Zorgseenheid 'De Vlinder'
T 050 45 16 85
- WZC De Vliedberg en Van Zuylen IT 0471 55 09 85
E morele.consulenten@azsintjan.be | Chantal Wittebolle
- WZC Minnewater | Het Hallenhuis | Ten Boomgaard
Sint-Clara | Zeven Torentjes | Ter Potterie
T 0478 52 28 67
E nicolas.vermoortele@ocmw-brugge.be
Nicolas Vermoortele

PLEEZORG WEST-VLAANDEREN

Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg
Ruddershove 4 | 8000 Brugge IT 050 32 72 70
Antenne Kortrijk IT 056 22 52 85 | info@pleegzorgvwl.be

HVV BRUGGE 2 | Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging
T 050 37 55 34 | E eliro@telenet.be

HVV BRUGGE 3 IT 050 35 10 86

JAARPLANNING DEADLINES

RESPECTEER DEZE DEADLINES
VOOR HET TOESTUREN VAN GEGEVENS

Editie juli-augustus-september
vrijdag 27 mei

Editie oktober-november-december
vrijdag 26 augustus

HVV - OVM BRUGGE Oudervereniging voor de Moraal
E info@ovmbrugge.be IT 050 35 30 97
www.ovmbrugge.be

WF WILLEMSFONDS Brugge en Brugs Ommeland
T 0477 59 17 94 | E katrien.dotselaere@telenet.be
www.willemsfondsbrugge.be

AVF VERMEYLENFONDS Brugge
T 050 35 94 39 | E j.ducazu@scarlet.be

**STICHTING VOOR MORELE BIJSTAND
AAN GEVANGENEN** IT 0494 05 34 81

SOS NUCHTERHEID IT 0477 37 38 65

UPV BRUGGE

Uitstraling Permanente Vorming VUB IT 0475 61 77 24

CGSO BRUGGE

centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 33 69 70 | E info@cgsobrugge.be
www.cgsobrugge.be

LEIF WEST-VLAANDEREN

Levensende Informatieforum
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 34 07 36 | E leif@levenshuis.be
www.levenshuis.be

BUC BRUGS UNIVERSITAIR CENTRUM

E upv@vub.ac.be IT 02 629 27 50
www.vub.ac.be/UPV

VRIENDEN VAN HET GO! BRUGGE

T 059 50 41 81 | E vriendengo@gmail.com
www.vriendengo.be